

De Omgevingsvisie van Steenwijkerland

... een samenvatting

Vooraf

Hoe ziet onze leefomgeving er over 15 jaar uit? Of eigenlijk: hoe ervaren we die dan? Als inwoner, ondernemer, bezoeker of toerist. De tijd staat niet stil en ontwikkelingen gaan snel. Ook straks willen we een levendige en aantrekkelijke gemeente zijn. Voor iedereen. Hoe doen we dat? We zoeken naar balans. We versterken onze landschappelijke kwaliteit zonder dat we daarmee agrarische ontwikkelingen in de weg staan. We bieden ruimte aan inwoners die met initiatieven komen voor hun eigen leefomgeving. En tegelijkertijd willen we die ruimte ook bieden als het gaat om plannen die zorgen voor een aantrekkingskracht bij toeristen. Het zijn slechts een paar voorbeelden van verschillende belangen die we tegen elkaar afwegen. Niet als los zand, maar in samenhang met elkaar. Hoe zorgen we voor die balans? In deze Omgevingsvisie geven we daarvoor de handvatten.

Het fundament ligt er

De Omgevingsvisie komt niet uit de lucht vallen. Natuurlijk ligt er vanuit de Omgevingswet een wettelijk kader. Maar vooral geeft de visie antwoord op vraagstukken en uitdagingen die we met elkaar hebben geformuleerd bij het maken van onze Toekomstagenda. Met de Toekomstagenda, het resultaat van een breed gedragen proces met deelnemers van binnen en buiten de gemeente, is de basis gelegd voor deze Omgevingsvisie. Hieronder leest u een samenvatting.

De Omgevingsvisie is een belangrijk document. Het is de kapstok voor beleid, programma's en projecten rondom ruimtelijke ontwikkelingen en alles wat daarmee samenhangt. Bij elke keuze die we maken vragen we ons af: past dit bij de Omgevingsvisie die we met elkaar hebben vastgesteld?

Onze kracht

Wat is ons uitgangspunt in deze Omgevingsvisie? Voor ons staat dat als een paal boven water: onze eigen kracht. Dingen waarvan we zeggen: dát is typisch Steenwijkerland. Noem het karakteristieken. Of het nu om ons veelzijdige landschap gaat, onze vele steden, dorpen en buurtschappen of om de aard van de Steenwijkerlander. Die aard laat zich in een aantal sleutelwoorden vangen: betrokken, zelfstandig en ondernemend. Dat uit zich in tal van bewonersinitiatieven. Die eigen kracht ondersteunen, stimuleren en faciliteren we. Sterker, die kracht is de basis van onze Omgevingsvisie.

Hoe ziet Steenwijkerland er over 15 jaar uit?

Het is 2030. Hoe ziet Steenwijkerland er uit? Wat zie en ervaar je? Wat is er veranderd? In de Omgevingsvisie beschrijven we dat. Het is geen 'wishfull thinking'; we zijn realistisch en concreet. We geven ook aan wat onze opgaven zijn. Of liever, wat nodig is om het beeld dat we beschrijven daadwerkelijk te realiseren.

We onderscheiden de thema's:

- het landelijk gebied,
- onze karakteristieke kernen én
- vestingstad Steenwijk.

Thema 'Landelijk gebied': authentiek in het hier en nu

Natuurschoon moet je beleven. Door het te ontdekken. Door er verhalen over te horen.

Over 15 jaar...

... is het Nationaal Park nog steeds de belangrijkste parel van ons landelijk gebied. Inwoners voelen zich ermee verbonden. We benutten de toeristische potentie van de Weerribben-Wieden ten volle. Daarmee is het Nationaal Park een belangrijke stimulans voor de economie in onze regio.

... staat de kwaliteit van het landschap voorop. We erkennen de waarde van de karakteristieke landschapselementen van en voor ons gebied. Denk aan houtwallen, hoogteverschillen en beplanting. Daar investeren we in. Door ze te houden en onderhouden.

... is ons landelijk gebied springlevend: er is geen leegstand en schuren worden voor meerdere doeleinden gebruikt. Inwoners krijgen de ruimte om – met behoud van de landschappelijke kwaliteit – te ondernemen. Daarmee blijft onze agrarische sector zorgen voor werkgelegenheid.

... zijn veel lokale ondernemers actief in recreatie en toerisme. Hoogwaardige accommodaties trekken een nieuwe groep toeristen aan. Er is een goede spreiding over het gebied. Daardoor is van massatoerisme in Steenwijkerland geen sprake.

... is de geschiedenis van de Koloniën van Weldadigheid leesbaar in het landschap en levert dit – als toeristische trekpleister – een belangrijke bijdrage aan het gebied.

Wat is daarvoor nodig?

- Meer hoogwaardige verblijfsrecreatie
Met kwalitatief hoogwaardige accommodaties boren we een nieuwe groep toeristen aan die langer in ons gebied blijft. Die kans ligt voor het grijpen bij nieuwe ontwikkelingen én bij het upgraden van bestaande accommodaties.
- Een toegankelijk gebied voor de bezoeker die wil genieten
Wie A zegt, moet ook B zeggen. Toeristen uitnodigen de natuur te beleven, betekent ook dat daar mogelijkheden voor zijn. Er is behoefte aan goede fietspaden, goed bevaarbare vaarroutes en nieuwe recreatieplekken.
- Maatwerk bij agrarische ontwikkelingen
Onze landschappelijke veelzijdigheid willen we graag behouden. Tegelijkertijd moet er ruimte zijn om te ondernemen. Per gebied gaan we kijken wat mogelijk is. Balans en maatwerk zijn daarbij de sleutelwoorden.
- 'Bestaand gebouw, nieuw gebruik'
Leegstand betekent een kans om te kiezen voor een nieuwe invulling. Dat gaan we ruimhartig toestaan. Uiteraard wel met activiteiten die passen bij onze beleving van het landelijk gebied.

Thema 'Karakteristieke kernen': elke kern een eigen karakter

Onze kracht ligt bij onze veelzijdige kernen met inwoners die zelf het initiatief nemen.

Over 15 jaar...

... zijn onze kernen aantrekkelijk om te wonen. Steenwijkerlanders werken vooral in de regio. Mede door demografische ontwikkelingen is sprake van clustering van voorzieningen. Deze voorzieningen zijn goed bereikbaar, maar liggen niet per se in de eigen kern.

... heeft elke kern z'n eigen karakter en aantrekkingskracht op toeristen. Onze veelzijdigheid biedt 'voor ieder wat wils'. Deze herkenbare profielen zorgen voor spreiding van toeristen over het gebied.

... sluit de woningvoorraad aan bij de behoefte. We zetten in op transformatie: nieuwe functies voor bestaande panden. Dit past bij ons uitgangspunt dat leegstand niet thuishoort in een leefbare kern.

... zijn er geen nieuwe bedrijventerreinen bij gekomen, maar is ruimte gezocht op bestaande terreinen in bestaande gebouwen. De bedrijvigheid die er is, past bij de identiteit van de kern. Ook op bedrijventerreinen geeft leegstand mogelijkheden voor transformatie: een nieuwe functie voor een bestaand gebouw of gebied.

Wat is daarvoor nodig?

- Een goede internetverbinding in de hele gemeente
Goed wonen betekent ook gebruik kunnen maken van de digitale snelweg, waar je ook woont. Bedrijven en ZZP-ers kunnen niet zonder. De uitrol van breedband in het buitengebied is daarom vanzelfsprekend.
- Een nieuwe functie voor leegkomend vastgoed
Leegstaande gebouwen moeten een nieuwe functie kunnen krijgen, vinden we. Dat biedt kansen voor initiatieven. Voor ontwikkelingen waar vraag naar is. Om zo'n 'transformatie' mogelijk te maken, kijken we of we beperkende regels kunnen aanpassen.
- Prioriteit aan leefbaarheid
Voorzieningen zullen steeds meer bij elkaar gebracht worden. Om de leefbaarheid op peil te houden, verlegt het accent zich naar initiatieven van inwoners. Onderlinge betrokkenheid, een sterk verenigingsleven en gezamenlijke inzet – kortom, sociale cohesie – zijn daarbij de succesfactoren. Dat verdient onze steun.
- Eerst kiezen voor bestaande bedrijventerreinen
Waarom uitbreiden als er nog genoeg aanbod is? Daarom zeggen we: onze bedrijventerreinen bieden mogelijkheden voor de lokale vraag. Bedrijven 'van buiten' zijn welkom in streekcentrum Steenwijk.
- Een herkenbaar profiel voor alle kernen
Giethoorn heeft bij de toerist geen nadere toelichting, maar niet al onze kroonjuwelen hebben een herkenbaar profiel. Om de toerist ook naar minder bekende plekken te leiden, zorgen we ervoor dat elke kern z'n eigen verhaal vertelt. Duidelijk en herkenbaar.
- Bereikbare kleine kernen
Het openbaar vervoer strekt zich niet over de hele gemeente uit. De bereikbaarheid van de kleine kernen staat onder druk. De oplossing ligt in nieuwe vormen van mobiliteit en bewonersinitiatieven. We dagen partijen uit om hier samen uitvoering aan te geven.

Thema 'Vestingstad Steenwijk': streekcentrum en herkenbare vestingstad

Kijken naar de toekomst is ook je verleden kennen en koesteren.

Over 15 jaar...

... is Steenwijk hét streekcentrum binnen onze gemeentegrenzen, met bijbehorende voorzieningen. Het intercystation zorgt voor een goede bereikbaarheid, voor inwoners, toeristen en forensen die buiten de stad werken. De binnenstad en het stationsgebied hebben een uitstraling die past bij de status van streekcentrum.

... is Steenwijk herkenbaar als oude vestingstad. Toeristen proeven de sfeer die de stad ademt. Kernwoorden daarbij zijn: kleinschalig, gezellig, ambachtelijk, historisch. Het centrum is levendig en biedt kwalitatief hoogwaardige horeca. De wijken buiten het centrum zijn ruim opgezet en groen.

... ligt onze prioriteit bij de verdere invulling van bestaande woningbouwplannen. De woningvoorraad sluit aan bij de vraag. Voor het toevoegen van woningen kijken we in eerste instantie naar leegkomende gebouwen. Als die er niet zijn kijken we naar inbreidingslocaties.

... hebben bedrijven op de bedrijventerreinen de ruimte om zich te ontwikkelen. Ook ondernemers uit andere kernen kunnen er terecht. Het realiseren van nieuwe bedrijventerreinen staat op een laag pitje.

... is Steenwijk en omgeving vanaf alle aanrijroutes, én vanaf het water, goed zichtbaar. Wat mooi is, mag je tenslotte laten zien. We profiteren maximaal van de mogelijkheden die het landschap daartoe biedt.

Wat is daarvoor nodig?

- Een herkenbare identiteit van de binnenstad
De geschiedenis van Steenwijk als historische vestingstad is het waard om verteld te worden. Daar gaan we aan werken. De Markt, evenementen én het horeca-aanbod verdienen een impuls. Daar profiteert iedereen van: inwoners, toeristen en ondernemers.
- De stad vormt een geheel
Elk deelgebied krijgt z'n eigen profiel. We houden industrie waar het hoort en markeren dat. Braakliggend terrein ligt er niet zomaar, maar hoort ergens bij. Dat laten we zien. We bakenen de deelgebieden af. Dat zorgt voor een rustig en herkenbaar beeld.
- Vastgoed voldoet aan de vraag
Leegstand doet afbreuk aan het imago van historische vestingstad. Dat willen we dan ook voorkomen. Staan er panden leeg? Dan kijken we of transformatie mogelijk is: we zoeken er een nieuwe invulling voor.
- Onze toegangswegen geven zicht op Steenwijk in het landschap
We laten letterlijk zien wat we in huis hebben. Vanaf de weg én vanaf het water. Onze wens: een hoogwaardige overgang van het Steenwijkerdiep naar het stadscentrum.

Nieuwe energie in de gemeente

Groen en duurzaam. Dat is Steenwijkerland in 2030. Daar waar het past in het landschap wordt duurzame energie opgewekt. Naast zonneparken zijn er met name kleinschalige, groene initiatieven van inwoners die met elkaar samenwerken. Op veel daken liggen zonnepanelen.

Hoe zorgen we daarvoor?

Onze ambitie is hoog. Daarom sluiten we niets uit. We verkennen waar windenergie de landschappelijke waarde niet te veel aantast. We moedigen duurzame initiatieven aan, dagen uit tot creatieve oplossingen en maken serieus werk van energiebesparing.